

Briselē, 2026. gada 16. oktobrī
(OR. en)

14219/26

ENER 638

PIEZĪME

Sūtītājs:	Padomes Ģenerālsēkretariāts
Saņēmējs:	Pastāvīgo pārstāvju komiteja / Padome
Temats:	Satvars laikposmam pēc 2030. gada: mērķrādītāji – viedokļu apmaiņa

Gatavojoties Transporta, telekomunikāciju un enerģētikas padomes sanāksmei 2026. gada 29. oktobrī, pielikumā ir pievienota prezidentvalsts sagatavota informatīva piezīme par tematu “Satvars laikposmam pēc 2030. gada: mērķrādītāji”.

VEDOKĻU APMAIŅA PAR MĒRĶRĀDĪTĀJIEM LAIKPOSMAM PĒC 2030. GADA

Satvars “Gatavi mērķrādītājam 55 %” ietver enerģētikas mērķrādītājus, lai atbalstītu vispārējo mērķi līdz 2030. gadam samazināt siltumnīcefekta gāzu neto emisijas vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990 gada līmeni. 2026. gada martā pieņemtajā Eiropas Klimata aktā ir iekļauts mērķrādītājs līdz 2040. gadam samazināt emisijas par 90 % un atkārtoti apstiprināta apņemšanās līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti. 2040. gada mērķrādītāju, kā arī Eiropas mainīgās enerģētiskās drošības situācijas dēļ ir vajadzīga jauna enerģētikas politikas sistēma nākamajai desmitgadei.

Pamatojoties uz iepriekšējo viedokļu apmaiņu par šo tematu Enerģētikas padomes jūnija sanāsmē, kas cita starpā ietvēra diskusijas par atjaunīgās un tīrās enerģijas mērķrādītājiem, tagad ir jāapsver citi būtiski jautājumi, piemēram, energoefektivitāte, elektrifikācija, starpsavienojumi, elastība un energoapgādes noturība.

Pašreizējā *Energoefektivitātes direktīvā* energoefektivitātes mērķus mēra kā enerģijas patēriņa samazinājumu. Alternatīvs mērījums, kas varētu gan stimulēt energoefektivitāti, gan ekonomikas konkurētspēju, varētu būt energointensitātes uzlabošanas mērķrādītājs. To, iespējams, varētu aprēķināt kā enerģijas galapatēriņu uz vienu ekonomiskās izlaides vienību, piemēram, IKP vai NKI.

Jūlijā publicētajā *Elektrifikācijas rīcības plānā* ir ierosināts indikatīvs mērķrādītājs līdz 2040. gadam divkārtot pašreizējo ES elektroenerģijas īpatsvaru enerģijas galapatēriņā no 23 % līdz 46 %. Atkarībā no ietekmes novērtējuma gaidāmajā satvarā varētu iekļaut saistošu elektrifikācijas mērķrādītāju. Plānā ir iekļauts arī galvenais snieguma rādītājs attiecībā uz maksimālo elektroenerģijas un cenas attiecību katrā dalībvalstī, proti, 2,5 mājsaimniecībām un 2 uzņēmumiem.

Pārvaldības regulā ir noteikts starpsavienojumu mērķrādītājs vismaz 15 % apmērā līdz 2030. gadam. Ņemot vērā starpsavienojumu, uzglabāšanas un elastības nozīmi gan tīras enerģijas izvēršanas, gan enerģētiskās drošības atbalstīšanā, tostarp, iespējams, izmantojot spēju atjaunot darbību pēc izslēgšanās, varētu apsvērt mērķrādītāju noteikšanu šajās jomās pēc 2030. gada. Ierosinātais finansējuma palielinājums energoinfrastrukturai *Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentā* varētu arī sniegt iespēju atbalstīt stratēģiski svarīgus projektus un stiprināt pārrobežu elektroenerģijas tīklus.

Lai gan gaidāms, ka plānotā *Enerģētiskās drošības stiprināšanas* pakete uzlabos esošo enerģētiskās drošības satvaru, varētu apsvērt arī konkrētus energoapgādes noturības mērķrādītājus iekļaušanai satvarā laikposmam pēc 2030. gada.

Visbeidzot, atzīstot vispārējo mērķi panākt vienkāršošanu, kur tā iespējama, nozaru mērķrādītāju vērtību varētu novērtēt vēlreiz. Tāpat varētu apsvērt, vai dažas jaunās nozares joprojām varētu gūt labumu no skaidrākiem mērķiem un ciešākas politiskās uzmanības, ko var nodrošināt nozaru mērķrādītāji.

Jautājumi ministriem:

- 1. jautājums** *Kāda veida energoefektivitātes mērķrādītājs būtu jānosaka pēc 2030. gada? Vai tas būtu jāizsaka kā enerģijas patēriņš, energointensitātes uzlabojums vai cits rādītājs?*
- 2. jautājums** *Kādi pašreizējie mērķrādītāji būtu jā saglabā vai jāpastiprina elektrifikācijas, starpsavienojumu, elastības un energoapgādes noturības jomā, kuri būtu pakāpeniski jāatceļ un kādi jauni mērķrādītāji būtu jāievieš?*